

[Elgaard.]

valgretsalderen deltager samtlige personer, der på afstemningsdagen er fyldt 21 år, og som opfylder de øvrige betingelser for valgret til folketinget.

3) Valgretsalderen kan senere, d. v. s. efter grundlovsændringen, ændres ved almindelig lov, som dog obligatorisk skal underkastes folkeafstemning efter reglerne i den nye folkeafstemningsparagraf.

Jeg skal ikke her fra denne talerstol vejlede vælgerne om, hvordan de skal stemme. Det afgørende fortrin i denne aftale er ud fra venstres synspunkt, at det bliver vælgerne selv, der kommer til at bestemme, hvilken valgretsalder vi skal have i fremtiden, og at der ikke herefter kan gennemføres forskellig valgretsalder til rigsdagen og de kommunale råd. Skal jeg indvende noget mod aftalen, må det blive dette, at vælgerne ikke får adgang til direkte at stemme om en valgretsalder på 25 år, og at afstemningen ikke finder sted samtidig med opløsningsvalget. Jeg tror i og for sig ikke, at der er vælgere, der på grund af denne begrænsning i aftalen vil blive hjemme. Når jeg alligevel har fremdraget disse anker, er det, fordi det forekommer mig noget formynderagtigt ikke at tage de 25 år med ved afstemningen. På den anden side erkender jeg, at en afstemning om tre forskellige valgretsalde indebærer den fare, at det ikke af afstemningen klart vil fremgå, hvad der er flertal for.

Den grundlovsfæstelse, der finder sted af det parlamentariske princip gennem bestemmelserne i forslaget § 15, bygger på senere årtiers praksis. Under forhandlingerne om dette emne har den tanke været rejst, at en regering, hvis den fik et flertal i rigsdagen imod sig, ikke indenfor en almindelig valgperiode skulle kunne udskrive valg. Jeg ville have betraget en sådan udgang af forhandlingerne som meget uheldig. Det må, og sådan bliver det altså også fortsat, være enhver regerings ret at kunne prøve en afstemning i folketinget for vælgerens domstol.

I en årrække bestod den myte, at der ikke her i landet kunne dannes regeringer uden om socialdemokratiet. Den kendsgerning, at en tanke som den skitserede i det hele taget har kunnet opstå, vil jeg betragte som modbevist af, at det egentlig går meget godt under den nuværende mindretalsregering.

Jeg skal ikke i detaljer gennemgå øvrige

nydannelser og ændringer, der er begrundet dels af årelang praksis, dels af, hvad jeg vil kalde besættelseserfaringer. Udenfor rammen af disse ændringer falder den foreslåede nedsættelse af afstemningsprocenten ved grundlovsændringer fra 45 til 40. I tal betyder det, beregnet efter 1950-valget, at der fremtidig ved grundlovsændringer udkræves — jeg forudsætter altså, at valgretsalderen nedsættes noget — ca. 1 million jastemmer mod nu ca. 1,13 millioner. Forskellen er således minimal.

Det er givet, at når fem partier skal enes om en revision af grundloven, kan alles ønsker ikke opfyldes 100 pct. Som ordfører for partiet venstre har jeg i store træk gennemgået de ændringer, vi fra vor side har lagt særlig vægt på.

Jeg vil complimentere den højtærede statsminister for de resultater, han som leder af kommissionens forhandlinger har nået. Det er min opfattelse, at forslaget i det store og hele indeholder betydelige forbedringer, og at dets gennemførelse ikke alene vil øge befolkningens indflydelse på rigsdagens arbejde, men yderligere sikre det folkestyre, alle demokratiske partier er enige om at værne.

Hermed anbefaler jeg det foreliggende forslag til rigets nye grundlov til velvillig behandling og vedtagelse.

Karl Olsen: Man har fra forskellig side villet hævde, at vi er i færd med — som man udtrykker det — at jasje en grundlov igennem. Dette er ikke retfærdig tale. Gennem 7—8 år har denne sag været forberedt, mange af forslaget's paragraffer har gennem lang tid ligget færdigredigeret, og en lang række paragraffer går uændret igen fra den nuværende grundlov.

De mange og lange, undertiden meget hårde og vanskelige forhandlinger, vi har været igennem i de sidste måneder, har drejet sig om få, ganske vist meget afgørende paragraffer. Det er derfor helt forkert at tale om jaskeri i forbindelse med dette forslag. Få eller rettere ingen af vore hidtidige grundlove har fået en så grundig forbedrelse.

Forslaget er, som det er blevet sagt, blevet til ved et samarbejde mellem alle rigsdagens partier; det fremtræder på god dansk vis som et kompromis, et kompromis, som ingen behøver at skamme sig ved.

De, der forlanger alt, de, der vil have